

openbare basisschool

Mozaïek

ijssel
graaf scholengroep
voor openbaar
primair onderwijs

De openbare basisschool Mozaïek behoort tot één van de 16 scholen van scholengroep IJsselgraaf.

Inhoud

1	EEN WOORD VOORAF	3
2	DE SCHOOL	4
3	WAAR DE SCHOOL VOOR STAAT	5
4	DE ORGANISATIE VAN HET ONDERWIJS.....	9
5	DE ONDERSTEUNING VAN KINDEREN.....	14
6	DE LEERKRACHTEN	26
7	DE OUDERS	28
8	DE ONTWIKKELING VAN HET ONDERWIJS IN DE SCHOOL.....	33
9	DE RESULTATEN VAN HET ONDERWIJS	34
10	REGELING VAKANTIES, ABSENTIE EN LESTIJDEN	34

1 Een woord vooraf

Deze schoolgids is ten eerste bedoeld om ouders¹ te informeren over het onderwijs, zoals dat verzorgd wordt op o.b.s. Mozaïek. De schoolgids laat zien wat u als ouder van onze school kunt verwachten en wat onze school voor uw kind kan betekenen. Kortom, deze schoolgids stelt u in staat om na te gaan of o.b.s. Mozaïek de beste school is voor uw kind. Naast een bron van informatie is deze schoolgids ook een document waarin de school haar kwaliteiten laat zien.

Scholen verschillen steeds meer, in manier van werken, in sfeer en in wat kinderen leren. Scholen hebben verschillende kwaliteiten. Deze gids geeft aan waar onze school voor staat, dat ouders weten waar ze onze school op kunnen aanspreken. Deze schoolgids is dan ook een hulpmiddel in de dialoog tussen ouders en school.

Bij deze schoolgids hoort de schoolkalender. Gegevens die jaarlijks wijzigen kunt u vinden in deze kalender. U moet dan denken aan de jaarplanning, roosters, regels en afspraken, namen van de teamleden etc.

Wat staat er in deze schoolgids?

In deze schoolgids (in combinatie met de schoolkalender) kunt u lezen over:

- de opzet van het onderwijs
- de zorg voor kinderen
- de resultaten van het onderwijs
- vakanties, lestijden en absentie
- namen en adressen
- wat ouders van de school kunnen verwachten
- wat wij van u als ouders verwachten

---

¹ Waar in deze gids 'ouder(s)' staat dient men, indien van toepassing ook 'verzorger(s)' te lezen.

2 De school

Basisgegevens van de school

Openbare basisschool Mozaïek Dichteren:

Brinnr: 27 LJ
Willy Brandtplein 2
7007 LA Doetinchem
Tel. 0314 – 365052

E-mail: info@obsmozaiek.nl

Site: www.obsmozaiek.nl

O.b.s. Mozaïek is een openbare school en behoort tot één van de 16 scholen van stichting IJsselgraaf. Stichting IJsselgraaf wordt aangestuurd door een directeur/bestuurder, die verantwoording aflegt aan een toezichthoudend bestuur, dat zich vooral bezighoudt met de hoofdlijnen van het beleid.

Directie

De algemene leiding van o.b.s. Mozaïek heeft de directeur:
Susette Seevinck

Situering van de school

Basisschool Mozaïek staat in de wijk Dichteren. De school is gevestigd in het multifunctionele gebouw 'het Kleurrijk'. In het Kleurrijk werken wij waar mogelijk samen met de andere gebruikers in de stichting Kleurrijk.

Schoolgrootte

Op onze school leren werken rond de 250 leerlingen en 22 leerkrachten, waaronder een vakleerkracht muziek en bewegingsonderwijs. Vier dagen per week is er 's middags een conciërge en op maandag is de administratief medewerkster op school aanwezig. De school heeft 11 groepen in het schooljaar 2019-2020 .

Gebruik van het schoolgebouw

- In het 'Kleurrijk' beschikt de school over 12 lokalen, een speellokaal voor de kleuters, een gymzaal en een bibliotheek.
- Op de bovenverdieping bevinden zich de personeelskamer, de IB-ruimte (voor Interne Begeleiding), de directieruimte en een spreekkamer.
- De school heeft een officiële Bibliotheek op School.

3 Waar de school voor staat

Waarom Mozaïek?

Bij een mozaïek denken wij aan een kleurrijk geheel, waarbij de afzonderlijke delen een nieuw en vaak verrassend geheel vormen, maar ook afzonderlijk niet in belangrijkheid voor elkaar onderdoen. Sterker nog: zonder de afzonderlijke delen zou het geheel geen reden van bestaan hebben.

Wij streven als team van o.b.s. Mozaïek naar een school als ontmoetingsplaats voor ouders, kinderen en leerkrachten, een plek waar iedereen, ongeacht kleur, ras of afkomst zich veilig en geborgen kan voelen, zich gerespecteerd weet en zich geaccepteerd voelt. Een plek waar rekening wordt gehouden met ieders achtergrond en individuele kwaliteiten.

Samen zorgen wij voor een goed sociaalpedagogisch klimaat, waarin iedereen zich thuis kan voelen en zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Daarom besteden we niet alleen aandacht aan de

verstandelijke en emotionele ontwikkeling, maar ook aan de ontwikkeling van creatieve en sociale vaardigheden.

Onze school wil een "leefgemeenschap" zijn waar kinderen niet alleen iets leren, maar zich kunnen ontwikkelen in een houding van zelfvertrouwen, zelfkennis en positief en gezond gedrag. Zo stimuleren we een gezonde traktatie, bewegen we veel op school en doen we mee aan schoolfruit. Nadat we aan het thema 'water' hebben gewerkt zijn actief in het drinken van water.

- We houden Woensdag Waterdag zodat we het belang van water drinken niet vergeten.
- We geven op die dag als leerkracht het goede voorbeeld en vertellen geregeld waarom water drinken gezond is.
- Iedere dag water drinken op school dat mag.
- Een waterfles/ beker/ bidon mag op tafel staan en je mag daar geregeld uit drinken.
- Je mag ander drinken mee nemen omdat de verantwoordelijkheid bij ouders ligt.

Net als in een mozaïek zijn wij niet allemaal gelijk, maar wel gelijkwaardig.

o.b.s. Mozaïek in beweging

De wereld om ons heen is voortdurend in beweging en de school is daar een afspiegeling van. Regelmatig bespreken we ons onderwijs en de resultaten met elkaar, met ouders, ons bestuur en inspectie. Dit jaar starten we met een leerlingenraad waardoor de leerlingen een nog duidelijker stem krijgen binnen de school.

Dit schooljaar zijn we o.a. druk bezig met:

- Verdere implementatie van Coöperatief leren en Bewegend leren
- Het implementeren van de methode lijn 3 in groep 3
- Verrijkgroepjes voor kinderen die onvoldoende worden uitgedaagd door een reguliere programma
- Het vergroten van de afstemming binnen de kleutergroepen
- Nog beter vormgeven van het (begrijpend) leesbeleid
- Borgen van de afspraken rondom zelfstandig werken
- Het actief werken aan ons pedagogisch klimaat met Kanjertraining
- Opzetten van thema's wereld oriëntatie, kunst en cultuur
- Ontwikkelen van een schoolplein wat past bij 'bewegend leren'
- Keuze nieuwe rekenmethode

Onze visie

Op obs Mozaïek vormen de kinderen, leerkrachten en ouders samen een kleurrijk geheel. Je mag zijn wie je bent. Je gebruikt je eigen unieke talent en creativiteit. Je leert leren en dat mag je laten zien. Je neemt verantwoordelijkheid en hebt plezier. Je leert in een betekenisvolle en rijke leeromgeving. We hebben op obs Mozaïek veel aandacht voor lezen, taal, spelling en rekenen en geven onze kinderen daarmee een stevige basis. Samen vormen we een verrassend geheel; een mozaïek!

We maken op school gebruik van Kanjertraining zodat we actief werken aan de sociaal emotionele ontwikkeling. Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief en respectvol over zichzelf en een ander leert denken. Kinderen krijgen handvatten in sociale situaties en ze worden zich bewust van de gevolgen van hun gedrag en wijze van communiceren. Deze informatie krijgen ze van hun klasgenoten en van de leerkrachten. Kanjerafspraken gelden voor iedereen!

Samenwerken is een belangrijke vaardigheid die leerlingen nodig hebben om zich te ontwikkelen en om goed te kunnen functioneren in de samenleving. Om deze vaardigheid te oefenen zetten we Coöperatief Leren tijdens onze lessen in. Elk kind heeft hierbij een eigen bijdrage. Zo werken we samen aan een optimale ontwikkeling van de kinderen.

Op obs Mozaïek vinden we ieder kind uniek in zijn aanleg en talenten. We vinden dat de kinderen dit op hun eigen wijze moeten kunnen ontwikkelen. Wij willen de kinderen leren leren en ze stimuleren om helder en kritisch te denken. Kinderen zijn actief en nemen verantwoordelijkheid voor wat ze kunnen en willen onderzoeken. De leerkracht heeft heel duidelijk een voorbeeldfunctie. Leren (leren) verdient daarom een krachtige instructie waarbij o.a. bewegend leren wordt ingezet. We maken gebruik van de nieuwsgierigheid en creativiteit van kinderen en gaan uit van een growth mindset. Kinderen ervaren dat er meerdere manieren zijn om tot een oplossing te komen. We vinden het belangrijk om aan te sluiten bij de 'echte' wereld. We werken thematisch zodat er verbinding ontstaat tussen de vakgebieden.

Wij bieden een inspirerende, uitdagende en toekomstgerichte leeromgeving. Deze richten we binnen en buiten zo in dat kinderen zich uitgedaagd voelen om te leren. Daarbij stimuleren we een gezonde en duurzame levenshouding. We zetten ICT-middelen en vaardigheden doelbewust en verantwoord in.

In de nabije toekomst willen we ons onderwijs in de Engelse taal versterken.

Het kan zijn dat je iets nu nog niet weet, maar morgen wel.

Tot ziens op obs Mozaïek

4 De organisatie van het onderwijs

De organisatie van de school

De groepen 1 en 2 zijn gemengde groepen. Voor de verdere groepen, hebben we jaargroepen. Binnen deze jaargroepen werken de kinderen waar nodig op een eigen niveau.

Groepering van de kinderen

Samenwerken vinden wij een belangrijke vaardigheid. De leerlingen zitten dan ook veelal in groepjes; zeker bij coöperatieve werkvormen. Afhankelijk van de gekozen werkvorm, kunnen leerlingen indien nodig in rijen of allemaal apart zitten. Bij het afnemen van toetsen zullen de leerlingen bijvoorbeeld apart zitten. Tijdens zelfstandig werken en bij het keuzewerk kunnen leerlingen op verschillende plaatsen in het gebouw werken; vaak is dit het leerplein wat centraal gelegen is in onze school.

Groepsgrootte

Het streven is om het aantal leerlingen per groep niet te groot te laten worden. De kleutergroepen beginnen meestal met een betrekkelijk klein aantal leerlingen, maar groeien wel gedurende het schooljaar.

De conciërge/ gebouwbeheerder

Op de school is een conciërge en gebouw beheerder aanwezig die werken in het hele gebouw. Zij verrichten ondersteunende werkzaamheden en doen onderhoud in en om het gebouw of sturen dit aan.

Administratief medewerkster

Op school is een administratief medewerkster aanwezig. Zij ondersteunt de directie en de school in administratieve zin.

De activiteiten voor kinderen

Groep 1 en 2

Kinderen maken in de kleuterperiode een veelzijdige ontwikkeling door. Nieuwsgierig en leergierig als ze zijn, gaan kinderen zichzelf en de omgeving verder verkennen en proberen zij steeds meer grip te krijgen op hun eigen plaats in de samenleving.

In de groepen 1 en 2 wordt gewerkt volgens een beredeneerd aanbod. De kinderen leren spelenderwijs aan door de leerkracht opgestelde doelen. Als bronnenboek gebruiken we o.a. "Schatkist", een methode waarin taal, lezen, rekenen en de sociaal emotionele ontwikkeling zijn geïntegreerd. We werken hoofdzakelijk vanuit thema's. Uitgangspunt is de belevingswereld van het kind. Waarnemen en ervaren doen kleuters

niet alleen door te kijken, zij willen ook horen, voelen, ruiken, betasten en bewegen... Zo leren zij stap voor stap de wereld om hen heen kennen. Bij de activiteiten in de kleutergroepen gaan we zoveel mogelijk uit van het niveau van het kind en niet de leeftijd. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze. We sluiten aan bij de ontwikkeling van het kind. Met ontwikkelingsgericht onderwijs richten we ons op de brede ontwikkeling (sociaal, cognitief, motorisch, talig en creatief) met activiteiten die voor kinderen betekenisvol zijn.

De kinderen kiezen dagelijks uit allerlei activiteiten zoals: Spelactiviteiten; Gespreksactiviteiten; Constructieve en creatieve activiteiten; (voorbereidende) Reken- en wiskundige activiteiten; (voorbereidende) Lees- en schrijfactiviteiten en dit doen we in de klas, in het speellokaal en natuurlijk lekker buiten.

Groep 3 t/m 8

Basisvaardigheden:

Lezen

Een goede ontwikkeling van het leesproces is van groot belang, daar het in alle vakken terugkomt. Naarmate het leesproces vordert, worden nieuwe leesvormen aangeboden zoals: begrijpend lezen, voortgezet technisch lezen en boekpromotie. In dit schooljaar wordt in groep 3 gestart met een nieuwe methode voor taal/ lees onderwijs "Lijn 3". We leren kinderen dat lezen leuk is. Wij volgen kinderen in het taal- en leesproces m.b.v. het dyslexieprotocol.

Schrijven

Het schrijfonderwijs loopt vanaf groep 3 parallel aan het leesonderwijs. Met veel aandacht voor een juiste pengreep en schrijfhouding wordt gewerkt aan een vlot lopend handschrift. In groep 7 en 8 wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van een eigen, vlot- en leesbaar handschrift.

Taal

Een goede beheersing van taal is een voorwaarde voor het goed kunnen functioneren op school, maar zeker ook daarbuiten. Was het taalonderwijs vroeger alleen maar gericht op het zo foutloos mogelijk kunnen schrijven, tegenwoordig besteden we meer aandacht aan het leren praten, luisteren naar anderen en daarop inspelen. We leren kinderen ook hun eigen mening onder woorden te brengen. Tegenwoordig is het taalonderwijs meer op spreken en luisteren gericht. Het mag duidelijk zijn dat e.e.a. niet ten koste gaat van grammatica en spelling. Voor spelling gebruiken we een speciale methode 'Staal'.

Rekenen

Naast het aanleren van en het werken met de vier hoofdbewerkingen (optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen), besteden we veel

aandacht aan het oplossen van praktische problemen die een kind in het dagelijks leven kan tegenkomen.

Ook het lezen en opstellen van grafieken en tabellen is een belangrijk onderdeel. We werken dit jaar ook met verrijkgroepen rekenen om ook uitdaging te blijven bieden aan kinderen, die meer aan kunnen.

Wereldoriëntatie

Kinderen nemen kennis van de hun omringende wereld. In de groepen 1 t/m 4 wordt het onderdeel als wereldoriëntatie gegeven en worden er onderwerpen behandeld die voor jonge kinderen interessant zijn. Vanaf groep 5 wordt wereldoriëntatie opgesplitst in aardrijkskunde, geschiedenis en biologie. Gedurende een periode van een aantal weken wordt er een van deze vakken aangeboden. Ook binnen de themaweken wordt er veel aandacht besteed aan wereldoriëntatie en burgerschap.

Expressie

Bij vakken als tekenen, handvaardigheid, dramatische vorming en muziek leert het kind uiting te geven aan en om te gaan met gevoelens, materialen en technieken. De creatieve vakken gebruiken vaak een onderwerp vanuit de wereldoriëntatie,

Lichamelijke opvoeding

Uiteraard is de lichamelijke ontwikkeling van ieder kind uitermate belangrijk. Voor de groepen 1 en 2 is daar ruimte voor in het speellokaal of tijdens het buitenspelen. Vanaf groep 3 gaan de groepen tweemaal per week naar de gymzaal. Na de gymles is er de mogelijkheid voor de kinderen om te douchen, mits dat vlot en zelfstandig kan. De school neemt deel aan allerlei schoolspporten.

Engels

In de groepen 7 en 8 wordt ook Engels gegeven waarbij de nadruk ligt op communicatie. We gebruiken de methode Groove me, waarbij het digitale bord en muziek een grote rol spelen.

ICT

In alle groepen worden educatieve programma's voor taal, lezen en rekenen ingezet als extra oefening, maar ook als verrijking. Wij werken met programma's die bijvoorbeeld de woordenschat uitbreiden en begrippen

inoefenen. In de bovenbouw leren kinderen tekstverwerken en omgaan met e-mail, internet en sociale media. Ook bij de wereldoriëntatie wordt gebruik gemaakt van educatieve programma's.

Het werken met tablets, laptops en Chrome Books heeft ook bij ons op school zijn intrede gedaan. ICT wordt ingezet waar het aansluit bij onze visie, ondersteunend is bij ons onderwijs, het zelfstandig werken en maatwerk. Alle groepen beschikken over een digitaal schoolbord.

Alle groepen:

SEO (Sociaal Emotionele Ontwikkeling)

O.B.S. Mozaïek is een Kanjerschool. Dat wil zeggen dat alle teamleden getraind zijn in het werken met de ze methodiek.

Met de Kanjertraining worden kinderen bewust van de gevolgen van hun gedrag en het geeft kinderen handvatten voor diverse sociale situaties. Het principe van de Kanjertraining bestaat uit het bewust worden van vier manieren van reageren.

Hiervoor wordt gebruik gemaakt van vier typetjes:

Pestvogelgedrag (zwarte pet)
 Uitdager, bazig, hork en pester.
 De pestvogel denkt goed over zichzelf, maar niet goed over een ander.

Aapgedrag (rode pet)
 Grapjurk, uitslover, meeloper, aansteller en malloot.
 De aap denkt niet goed over zichzelf, maar ook niet goed over een ander.

Konijngedrag (gele pet)
 Te bang, vermijdend, faalangstig en stil.
 Het konijn denkt niet goed over zichzelf maar wel goed over een ander.

Tijgergedrag (witte pet)
 Zichzelf, gewoon, normaal, te vertrouwen en aanspreekbaar op gedrag.
 De tijger denkt goed over zichzelf en de ander.

De Kanjertraining probeert elk kind in te laten zien dat het beter en prettiger is voor jezelf en voor een ander om je goed te gedragen. In de Kanjertraining wordt vaak gevraagd: 'Is het jouw bedoeling om ... We proberen kinderen zicht te laten krijgen op hun eigen gedrag en wat de gevolgen van dat gedrag voor hen zelf maar ook voor hun omgeving (de andere kinderen) is. Heeft iemand last van dit gedrag dan moet hiermee gestopt worden!

Actief Burgerschap

Actief Burgerschap is geen apart vak, maar is verweven in alle andere vakken en thema's. Het heeft alles te maken met sociaal emotionele ontwikkeling, kennis van je omgeving en de maatschappij en jouw rol hierin.

We laten kinderen kennis maken met de diversiteit in de samenleving en de actualiteit door bijvoorbeeld begrijpend lezen aan te bieden aan de hand van Nieuwsbegrip of gebeurtenissen in de wereld te bespreken in een kringgesprek.

Onze aardrijkskundemethode besteed bijvoorbeeld aandacht aan de verschillende culturen, wereldreligies met hun kenmerken. In de geschiedenis methode komen onder andere de tweede wereldoorlog, de beeldenstorm en het etnische conflict in voormalig Joegoslavië aan bod.

5 De ondersteuning voor kinderen

De opvang van nieuwe kinderen in de school

Ongeveer zes weken voordat een leerling vier jaar wordt, neemt de groepsleerkracht contact op met de ouders om afspraken te maken voor de goede start. In de twee weken voordat de leerling vier jaar wordt mag hij/zij namelijk vijf keer een ochtend op school komen om al een beetje te wennen. In deze periode bespreekt de groepsleerkracht ook de ontwikkeling van het kind 'tot nu toe' met de ouders om goed aan te sluiten. Dit gesprek voeren we aan de hand van een uitgebreid intakeformulier en de gegevens uit de overdracht van de kinderopvang of peutergroep. Vanaf de vierde verjaardag is de leerling elke dag welkom. Als de leerling ongeveer zes weken op school is, volgt er nog een kort gesprek over hoe het gaat op de basisschool. Vanaf 4 weken voor het einde van het schooljaar worden nieuwe kinderen alleen uitgenodigd voor de doorschuifochtend.

Voor kinderen, die gedurende het schooljaar instromen in een hogere groep, volgen we een vergelijkbare procedure. Hierbij zijn de afstemming met ouders, de leerling en de voorgaande basisschool leidend.

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen in de school

Kinderen zijn niet gelijk en ontwikkelen zich dan ook niet hetzelfde. De één is meer geïnteresseerd in taal, een ander in creatieve vakken, sommige kinderen hebben een grote woordenschat, bij andere kinderen is dat nog een ontwikkelpunt. Het "gemiddelde kind" bestaat immers niet.

Dat betekent dat het nodig is de ontwikkeling van kinderen goed te volgen en de activiteiten zodanig te organiseren dat een zo optimaal mogelijke

schoolloopbaan gerealiseerd kan worden. Hiervoor is een goed werkend **leerlingvolgsysteem** onontbeerlijk. Dit streven van onze school om zoveel mogelijk rekening te houden met de (onderwijs)behoefte van een kind, afgewogen tegen de mogelijkheden van de school heet **passend onderwijs**. We gaan nadrukkelijk uit van het talent wat ieder kind heeft. We evalueren voor de korte en lange termijn de vorderingen van de leerlingen goed. Met de methodegebonden toetsen voor een bepaald vakgebied kunnen we de vorderingen goed meten. Naast methodegebonden toetsen kunnen kinderen op zeer diverse wijze laten zien wat ze geleerd hebben. We willen natuurlijk ook weten in hoeverre de leerlingen de gestelde onderwijsdoelen bereikt hebben, gerelateerd aan regionale en/of landelijke normen. Hiervoor gebruiken we de toetsen van het Cito leerling en onderwijsvolgsysteem (LOVS)

Signaleren, diagnosticeren en remediëren

Signaleren gebeurt in de groepen aan de hand van groepsobservaties en vorderingsoverzichten, die van elke leerling worden bijgehouden.

Signaleren is de taak van iedere groepsleerkracht. Diagnosticeren is het in kaart brengen van gesignaleerde problemen. Dit vindt plaats m.b.v. diagnostische toetsen en gerichte observaties die worden uitgevoerd

door de groepsleerkracht of de interne begeleider. Bij remediëren denken wij niet alleen aan de reguliere hulp die iedere leerkracht aan één of meer leerlingen biedt, maar ook aan de extra hulp die gegeven wordt. Dit nadat de gesignaleerde problemen zijn gediagnosticeerd en nadat de betreffende leerling is besproken in een leerlingbespreking.

De groepsbespreking

Kernpunt van de speciale leerlingenzorg binnen onze school is de groepsbespreking. In de groepsbespreking worden met behulp van de informatie van de klassenleerkracht de ontwikkelingen van de leerling besproken met de leerlingbegeleider. Daarna worden er afspraken gemaakt over verder te nemen stappen in de leerlingenondersteuning. Dat doen we op een **handelingsgerichte** manier. Hierin proberen scherp te krijgen wat de behoefte is van de leerling en hoe we daar aan tegemoet kunnen komen. Er kan worden besloten een (groeps) handelingsplan op te stellen. We gebruiken daarvoor een HGW-formulier. De ondersteuning voldoet tenminste aan vaste kenmerken: een helder reëel doel; de termijn, waarop we dat willen bereiken; hoe we dat organiseren; welke materialen we daarvoor nodig hebben en wanneer we evalueren.

De evaluatie van zo'n handelingsplan is ook onderwerp van een groepsbespreking.

Eerstverantwoordelijke voor de uitvoering van het handelingsplan is de groepsleerkracht. Hij/zij kan zich bij de uitvoering laten bijstaan door collega's of de interne begeleider.

Momenten waarop met een handelingsplan kan worden gewerkt:

- tijdens het zelfstandig werken
- tijdens de inloop
- na schooltijd
- met behulp van een collega in de tijd van een vakleerkracht
- met behulp van een collega die hiervoor extra taakuren heeft gekregen
- met de hulp van een ouder

Er kan ook uit een groepsbespreking komen dat het wenselijk/noodzakelijk is om nader onderzoek te laten verrichten door externen. Hiervoor brengen wij het kind bij een ondersteuningsteam (OST). Deze gesprekken staan onder leiding van de interne begeleider. Een vast lid is een van de orthopedagogen, die voor onze stichting werkt. Een compleet OST bestaat uit de leerkracht, de intern begeleidster, de orthopedagoge, de schoolmaatschappelijk werkster en de ouder(s).

Passend onderwijs

Passend onderwijs houdt rekening met de (onderwijs)behoefte van een kind en brengt duidelijk in beeld wat de mogelijkheden van de school zijn om daaraan tegemoet te komen.

Doelstelling:

Zoals u in hoofdstuk 3 hebt kunnen lezen willen we als schoolteam werken aan onderwijs dat tegemoet komt aan de mogelijkheden van kinderen.

Uitgangspunten hierbij zijn de drie basisbehoeften van de leerlingen:

- geloof en plezier hebben in eigen kunnen (**competentie**)
- ervaren dat mensen je waarderen om wie je bent en met je om willen gaan en ook de wijze waarop jij met anderen omgaat (**relatie**)
- ervaren dat je zelfstandig en onafhankelijk iets voor elkaar kunt krijgen en dat je daar zelfvertrouwen uitput (**autonomie**)

Tijdens het werken probeert de leerkracht de leerlingen **uit te dagen** om te leren en op verkenning te gaan. Ze zoveel mogelijk te **ondersteunen** en **vertrouwen** te geven in eigen mogelijkheden. Als leerkracht houdt je de zone van de naaste ontwikkeling steeds voor ogen. Je biedt de leerlingen steeds voldoende uitdaging, zodat zij een stap verder komen in hun ontwikkeling. We maken gebruik van activerende werkvormen.

Wat zien we in de groepen:

Leerlingen zijn gegroepeerd volgens het leerstofjaarklassensysteem (m.u.v. de groepen 1 en 2).

Aan de basis van ons onderwijs staan de vier afspraken die in elk lokaal naar de leerlingen toe zichtbaar zijn gemaakt d.m.v. vier kaarten: 1. we hebben respect voor elkaar; 2. we zijn zuinig op onze materialen; 3. wat we zelf kunnen, doen we zelfstandig en 4. we storen elkaar niet.

- In ons pedagogisch/didactisch handelen zijn de kanjerregels en deze vier regels verweven. De leerlingen worden regelmatig concreet op deze kaarten geattendeerd.
- Er wordt in elke groep gebruik gemaakt van een instructietafel.
- De instructie van de leerkrachtgebonden lessen vindt plaats volgens het model 'directe instructie' (In het model 'directe instructie' wordt de instructie gegeven volgens de volgende fases: terugblik op de vorige les; wat weten de leerlingen al van het onderwerp; aangeven van het doel van de les; aanbieden van de nieuwe informatie; nagaan of instructie begrepen is; onder begeleiding toepassen van de kennis; zelfstandig toepassen van geleerde kennis; evaluatie en vooruitblik).
- Leerkrachten geven positieve feedback op het werk en het gedrag van leerlingen wanneer dat gepast is. Leerlingen geven elkaar feedback.
- Bij instructiemomenten wordt na het stellen van een vraag een denkpauze ingelast. Daarna geeft de leerkracht beurten, zonder dat er vingers opgestoken worden.

- De leerkracht neemt niet alleen genoegen met het goede antwoord (product), maar wil graag weten hoe de leerling tot het antwoord is gekomen (proces).
- We zijn blij met een fout antwoord omdat er daarna wat geleerd gaat worden. Het kan bij ons op school slechts zo zijn dat je iets (nog) niet weet maar daarna weet je het wel!
- Sommige leerlingen krijgen een individuele leerlijn (zie onze ondersteuning structuur).
- Leerkrachten bevorderen dat leerlingen successen aan zichzelf toeschrijven en houden daarbij rekening met verschillen in zelfvertrouwen.
- We stimuleren een growth mindset
- Er zijn momenten voor zelfstandig werken en coöperatief leren ingeroosterd . Dit laten we aan de kinderen zien door middel van dagritmekaarten.
- Er zijn afspraken rondom het zelfstandig werken gemaakt, waarbij het planbord (gr. 1 t/m 4) en het planformulier (gr. 5 t/m 8) belangrijke hulpmiddelen zijn.
- Elke leerling in groep 3 t/m 8 beschikt over een blokje, waarmee kenbaar gemaakt kan worden dat hulp van de leerkracht nodig is.
- Dagelijks is er een terugblik waarin de dag wordt doorgenomen en besproken wordt wat goed ging en wat minder goed.

Hulpmiddelen:

- planbord (groep 1 t/m 4)
- papieren dag- en weektaken (groep 5 t/m 8)
- vier hoofdregels op kaarten
- rood-groen blokje
- dagritmekaarten
- materialen voor coöperatief leren
- activerende werkvormen (beurtstokjes of wisbordjes)

Coöperatief leren

Samenwerken is een belangrijke vaardigheid die leerlingen nodig hebben om goed te kunnen functioneren in de samenleving. Coöperatief werken is een goede manier om deze vaardigheid in de praktijk te oefenen. Wij beginnen al in de kleutergroepen met coöperatieve werkvormen.

Leerlingen leren met en van elkaar. Leerlingen die coöperatief leren, werken bij ons op een gestructureerde manier samen in kleine, veelal heterogeen samengestelde groepen. De achterliggende gedachte is dat kinderen niet alleen leren van de interactie met de leerkracht, maar juist van de interactie met elkaar. De leerlingen zijn actief met de leerstof bezig, ze praten er met elkaar over, waardoor de inhoud van de stof meer

betekenis voor hen krijgt. Door de samenwerking in een groepje, ontwikkelen leerlingen ook samenwerkingsvaardigheden.

Binnen coöperatief leren kunnen verschillen tussen leerlingen benut worden: De ene leerlingen kan model zijn voor de andere leerlingen en daarmee de ander helpen. De leerlingen krijgen meer inzicht in de leerstof door de uitleg die ze aan anderen geven. Door samen te werken, leren de leerlingen in een groep elkaar beter kennen. Er ontstaat een klimaat in de klas waarin leerlingen elkaar waarderen, begrip voor elkaar hebben en bereid zijn elkaar te helpen.

De interne begeleider (i.b.)

Op onze school is een leerkracht belast met de interne begeleiding. De interne begeleider is de coördinator van de ondersteuning. Het beheer van de informatie met betrekking tot leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt door haar gedaan. Dit mede door middel van het bijhouden van een leerlingdossier. Tijdens de leerlingbespreking (4 x per jaar) is de interne begeleider de voorzitter. Vooraf wordt door haar de gesignaleerde leerling met de leerkracht besproken. Zij kan eventueel assisteren bij het opstellen van een leerlingbesprek-formulier en/of verslag ter voorbereiding van de vergadering. Verder leidt zij de groepsbespreking, waarbij samen met de groepsleerkracht de groep besproken wordt. Dit gebeurt twee maal per jaar. Op verzoek van de groepsleerkracht, of op initiatief van de ib-er zelf, kan zij binnen de groep observeren. De intern begeleider onderhoudt ook de contacten met de orthopedagoog met betrekking tot de zorg binnen onze school (onderzoeken en observaties verrichten, oudergesprekken bijwonen, etc.).

Contact met ouders

Ouders worden van tevoren ingelicht, indien een leerling (op papier) tijdens een leerlingbespreking wordt ingebracht en/of er een handelingsplan structureel wordt toegepast. Tevens hebben ouders recht op een kopie van het onderwijskundig rapport van hun kind. Deze moet

ingevuld worden wanneer een kind naar het speciaal basisonderwijs (sbaa) of het speciaal onderwijs (so) gaat. Ouders hebben natuurlijk ook inzage in het overige (zorg) dossier van hun kind(eren). Het dossier is eigendom van school. Indien gewenst kunt u een afspraak maken voor inzage.

Verwijzing

Mocht blijken dat na uitgebreide en langdurige extra hulp en onderzoeken de gewenste ontwikkeling uitblijft, dan kan tijdens een leerlingbespreking worden besloten dat het beter is voor het kind om zijn schoolloopbaan in het speciaal basis onderwijs (sbaa) of speciaal onderwijs (so) te vervolgen. De ouders spelen in deze procedure een belangrijke rol. Voor iedere stap wordt met hen intensief overleg gepleegd.

Samenhang met het ondersteuningsplan

Wij werken vanuit een basis ondersteuningsprofiel. Hierin is in beeld gebracht welke basisondersteuning wij kunnen bieden. Elke school heeft een ondersteuningsteam. Het team bestaat - naast de inbreng van ouders en de leraar tijdens besprekingen - minimaal uit de intern begeleider en de orthopedagoog. Daarnaast kunnen ook de schoolmaatschappelijk werkende en de jeugdverpleegkundige betrokken worden.

Zij vormen de eerste ring om de leraren en school heen en dragen er samen met school en ouders zorg voor dat alle lichte ondersteuningsvragen snel beantwoord worden zodat school en ouders weer verder kunnen. Op basis van het verloop van het onderwijsleerproces draagt het team bij aan het inzichtelijk maken van de onderwijsbehoeften van de leerling en het destilleren van ondersteuningsbehoeften, met het oog op schoolinterne ondersteuning én het aanvragen van externe ondersteuning. Het ondersteuningsteam kan multidisciplinair en integraal (kind, school, gezin) meedenken over specifieke vragen, over opschaling naar het Onderwijsondersteuningsloket (OZL) of het inschakelen van deskundigheid van buiten de school. Voor het opschalen naar het OZL is betrokkenheid van het ondersteuningsteam voorwaardelijk. Datzelfde geldt voor de opschaling naar hulpverlening en ondersteuning op gemeentelijk niveau.

De ondersteuningsteams in onze scholen vormen de cruciale verbindingsschakel tussen basisondersteuning en extra ondersteuning. De teams hebben de mogelijkheid interventies te plegen voor ondersteuning. Onder interventies verstaan wij: alle maatregelen en aanpassingen die vanuit de basisondersteuning op school-/teamniveau en bestuursniveau geboden worden door medewerkers van school en bestuur of daartoe aangetrokken deskundigen van buiten. Het kan hierbij gaan om specialismen op de terreinen gedrag, autisme, adhd, rekenen, taal, dyslexie en mogelijk motoriek. De ondersteuning dient zich primair te

richten op het onderwijsleerproces in relatie tot de onderwijsbehoeften van de leerling.

Binnen onze stichting en samen met ons samenwerkingsverband Doetinchem wordt bekeken wat de mogelijkheden tot ondersteuning van kinderen zijn en welke procedure gevolgd moet worden. Deskundigen beoordelen of het kind inderdaad is aangewezen op speciaal onderwijs. Deze deskundigen vormen het onderwijsondersteuningsloket en beoordelen de aanvraag voor verwijzing naar het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs. Bij deze bespreking zijn naast een vertegenwoordiger van de school ook de ouders aanwezig. Het onderwijsondersteuningsloket geeft een beschikking af. Binnen 6 weken na uitgifte kan tegen deze beschikking bezwaar worden ingediend bij dit loket.

Leerlingen met een beschikking, die toelating tot onze school verzoeken, doorlopen een procedure. Dit geldt ook voor leerlingen uit het speciaal basisonderwijs m.b.t. een eventuele terugplaatsing naar het reguliere onderwijs.

Onze school zal bij aanmeldingen altijd advies vragen aan de school, waar het kind tot dusver was ingeschreven. Wij volgen in de regel de adviezen van de scholen.

Toelating en ondersteuning op maat voor kinderen met een handicap

Het bevorderen van de integratie van gehandicapten in de samenleving is al jaren een belangrijk onderwerp. Ook in het onderwijs gaat dit nu een rol spelen. Vanaf 1 augustus 2014 kunnen ouders van een kind met een handicap kiezen uit meerdere mogelijkheden. Zij kunnen hun kind aanmelden bij een school voor speciaal onderwijs gericht op het onderwijs aan kinderen met die speciale handicap, b.v. een school voor slechtzienden. Zij kunnen er ook voor kiezen om toelating te verzoeken tot een gewone basisschool of een school voor speciaal basisonderwijs. Ook onze school heeft een stappenplan ontwikkeld om over toelating van een kind met een handicap in overleg met de ouders en betrokken instanties een verantwoord besluit te kunnen nemen. Kernvraag daarbij zal steeds zijn of wij als school het kind die hulp kunnen bieden die het nodig heeft. Is het antwoord daarop positief dan zal een duidelijk handelingsplan de basis moeten vormen voor de juiste zorg op maat voor dit kind. De stappen om te komen tot een verantwoorde toelating, maar ook die nodig zijn voor het opstellen van een handelingsplan zijn vastgesteld in een beleidsdocument dat op school aanwezig is.

Procedure bij verzoek tot plaatsing van een leerling met overige extra zorg:

1. Er wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek. Hierbij is ook de ib-er aanwezig.

2. Komt de leerling van een andere basisschool, dan dienen de ouders hier eerst de eigen school over te informeren, voordat een gesprek wordt aangegaan.
3. In het gesprek zal de ouders worden verzocht alle gegevens, die nodig zijn voor een juiste beoordeling, aan te leveren. Te denken valt dan aan onderwijskundig rapport, toetsoverzichten, LOVS uitdraai en rapport.
4. Wij geven ouders in het eerste gesprek aan dat contact gezocht zal worden met de school van herkomst.
5. Betreft het een leerling, die nog niet is ingeschreven op een basisschool, dan zal naast het intakegesprek een tweede gesprek met de ib-er volgen. Er zal tevens informatie opgevraagd worden bij het kinderdagverblijf of peuterspeelzaal. Indien wenselijk doet de ib-er een observatie van de (nieuwe) leerling op de andere school, peuterspeelzaal, kinderdagverblijf of medisch kinderdagverblijf.
6. Kernpunt van het gesprek dient altijd te zijn: Kunnen wij de ondersteuning bieden, die gevraagd wordt? Het belang van het kind dient altijd centraal te staan.
7. Na bestudering van de gegevens, waarbij punt 6 als leidraad geldt, zal de school de ouders zo snel mogelijk informeren of plaatsing mogelijk is. (uiterlijk binnen 6 weken)

Meer begaafde/ getalenteerde kinderen

Kinderen, waarbij door onderzoek is komen vast te staan dat zij vallen onder de categorie 'meer begaafde kinderen', hebben zeker de volle aandacht van het team. Binnen de groep zal zoveel mogelijk geprobeerd worden om ook aan de specifieke wensen van deze leerlingen tegemoet te komen.

Dit kan door sneller door de lesstof te gaan al of niet in combinatie met extra verrijkingsstof. We hebben een protocol gemaakt rondom de (hoog)begaafde leerling. We werken met een verrijkingsgroep, deze groep leerlingen krijgt gedurende een aantal dagdelen per week een speciaal programma aangeboden.

Dyslexie

Het kan voorkomen dat er bij een kind sprake is van dyslexie of dat er vermoedens zijn die in deze richting wijzen.

Met dyslexie wordt een stoornis bedoeld die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of het spellen op woordniveau (definitie van dyslexie volgens de Stichting Dyslexie Nederland.)

Er is een wezenlijk onderscheid tussen dyslexie en spellingszwakke of leeszwakke kinderen. Indien kinderen lees en/of spellingproblemen hebben, zullen wij hen begeleiden zoals een dyslexie-aanpak vraagt (zie dyslexieprotocol).

Is er sprake van vermoedens van dyslexie, dan kan er een dyslexieverklaring afgegeven worden via het landelijk genormeerde dyslexieprotocol.

De kosten van dyslexieonderzoek en de behandeling kan vergoed worden door ziektekostenverzekeraars.

Zittenblijven/ Verlengde leertijd

In onze groepen zal zoveel mogelijk worden gelet op de mogelijkheden van het kind zelf en minder op de lesstof. Een jaargroep nogmaals volgen zal dan ook alleen worden overwogen, wanneer de ontwikkeling van het kind in gevaar dreigt te komen, bijvoorbeeld bij hiaten in de leerstof of onoverkoombare sociaal-emotionele problemen, bijzondere huiselijke omstandigheden of bij langdurige ziektes. Het moet in ieder geval in het belang van het kind zijn voor deze stap wordt genomen. Ouders worden hierbij gezien als belangrijke partner in het overleg.

Overslaan van een groep

Begaafde kinderen hebben ook extra zorg nodig. Veel van deze kinderen zijn op een aantal gebieden hun leeftijdgenoten ver vooruit en worden niet voldoende uitgedaagd door de normale leerstof voor de basisschool. Aan deze kinderen moet dus naast de normale stof extra materiaal worden aangeboden. In heel speciale gevallen kan het voorkomen dat zo'n leerling een groep overslaat. Het moet dan wel op alle gebieden zijn leeftijd ver vooruit zijn en niet alleen bij lezen, taal en rekenen. Heel belangrijk is dat een kind dit op sociaal-emotioneel gebied aan kan. Het voelt zich anders bij oudere kinderen zeer ongelukkig. Over deze stap moet daarom goed overleg tussen ouders, leerkrachten en interne begeleider plaatsvinden. In veel gevallen wordt de Schoolbegeleidingsdienst hierin betrokken.

Rapportage

De ouders van kinderen in groep 1 en 2 worden twee maal per jaar uitgenodigd voor een contactavond om de ontwikkeling van hun kind te bespreken. De kinderen van groep 3 t/m 7 krijgen twee maal per jaar een rapport mee naar huis. Voor groep 3 is het twee maal per jaar een werkrapport en het laatste rapport is een cijfer/letter rapport. Groep 8 krijgt alleen aan het begin en einde van het schooljaar een rapport mee. In februari/maart is er voor groep 8 een uitgebreid schooladviesgesprek. In april volgt de Cito-eindtoets. Zo nodig wordt daarover nog overlegd.

Vanaf eind groep 3 wordt, voorafgaand aan het meegeven, het rapport individueel met de kinderen besproken. Tevens wordt u uitgenodigd om het rapport met de leerkracht te bespreken in een tien minuten gesprek. Indien daartoe aanleiding is, wordt u tussentijds uitgenodigd voor een gesprek. Als u zelf behoefte heeft aan een gesprek kunt u altijd een afspraak maken met de leerkracht. In het begin van het nieuwe schooljaar hebben de ouders samen met de leerkracht een startgesprek. De start van de leerling in de nieuwe groep wordt besproken. De sociaal

emotionele ontwikkeling van de leerling is bij dit gesprek een belangrijk onderwerp.

Doorstromen naar de volgende groep

De **behoeften** en de **ontwikkeling** van de leerlingen zijn steeds uitgangspunt voor het onderwijsaanbod en de begeleiding van de leerlingen, van groep 1 t/m 8.

Wij bekijken **individueel** hoe ver een kind is in zijn/haar ontwikkeling. Kinderen starten met onderwijs op het moment dat ze vier jaar oud zijn. Zij hebben derhalve allemaal een ander startmoment. Er komt wel een moment waarop we moeten bepalen of een kind klaar is voor groep 3. Hiervoor gebruiken wij de volgende hulpmiddelen:

- PRAVOO-leerlingvolgsysteem
- Observaties van de groepsleerkracht
- De Kleuterscreening

Op deze manier volgen wij de individuele ontwikkeling van de kleuters op **verschillende gebieden** :

- kringgedrag
- speelgedrag
- werkgedrag
- sociaal-emotioneel gedrag
- taal
- zintuiglijke waarneming
- motoriek
- omgaan met begrippen/hoeveelheden
- zelfredzaamheid

Deze genoemde gebieden komen overeen met de ontwikkelingsgebieden van het PRAVOO-leerlingvolgsysteem. Elk half jaar worden deze gebieden d.m.v. peilpunten in kaart gebracht.

Zo signaleren wij wanneer een kind bijvoorbeeld extra hulp nodig heeft op één bepaald vlak, maar ook of de gehele ontwikkeling langzamer verloopt dan gewenst of juist erg vlot. De criteria hiervoor bepalen wij niet zelf, maar liggen vast in het leerlingvolgsysteem.

Wanneer wij kinderen signaleren waarbij wij **twijfelen over wel/geen overgang naar een volgend leerjaar**, dan hebben wij daar degelijke en objectieve instrumenten/observatielijsten voor om één en ander kort en overzichtelijk in kaart te brengen. Hierdoor wordt de te nemen beslissing duidelijk naar voren gebracht.

Op basis van al deze gegevens hebben wij een zodanig duidelijk beeld van een kleuter, dat wij op grond hiervan een weloverwogen beslissing kunnen nemen over het doorstromen naar een volgend leerjaar.

We streven er dus naar dat de kinderen een ononderbroken ontwikkeling doormaken.

Zo willen wij elke kleuter die tijd geven die het nodig heeft om een goede, stevige basis te vormen voor de resterende basisschoolperiode.

Uiteindelijk nemen wij als school dus deze beslissing.

Wij denken dat de hierboven uitgelegde werkwijze 'recht' doet aan elk kind, niemand is immers hetzelfde.

De begeleiding van de overgang naar het voortgezet onderwijs

In het kader van de overgang naar het voortgezet onderwijs wordt aandacht besteed aan belangstelling voor diverse beroepen, o.a. door excursies en eventueel gastlessen. Eind groep 7 wordt een voorlopig pré-advies gegeven voor het voortgezet onderwijs. Dit advies komt tot stand na uitvoerig overleg en afstemming in het team. Vanaf groep 8 wordt voorlichting gegeven over het vervolgonderwijs aan de leerlingen en aan hun ouders. De school geeft ook voorlichting over het hoe en waarom van de eindtoets. Deze toets wordt in principe door alle leerlingen gemaakt. Voorafgaand aan de afname van de eindtoets kan er overleg plaatsvinden tussen de groepsleerkracht van groep 8 en de ib-er. Er zijn nl. omstandigheden denkbaar, zoals een gediagnosticeerde leerachterstand of leerstoornis, die aanpassingen vragen m.b.t. de afname en/of de score van de toets (b.v. afname van een niveautoets). De beslissing over deze aanpassingen voldoen aan de richtlijnen van de Rijksinspectie Basisonderwijs. In principe nemen alle leerlingen deel aan deze toets. De kwaliteit van onze school is niet afleesbaar aan alleen de Eindtoets. Een goede indicatie is wel dat alle kinderen deelnemen en we al een aantal jaren flink boven het landelijk gemiddelde scoren (met uitzondering van het jaar 2016). De uitslag van deze toets zien wij als een bevestiging van het oordeel van de groepsleerkracht en als niveau-indicatie voor een gefundeerde keuze van het voortgezet onderwijs voor de individuele leerling. De inschrijving naar het voortgezet onderwijs wordt gedaan voor de uitslag van de Toets en is bindend voor het voortgezet onderwijs. De toelating is gebaseerd op het schooladvies en de resultaten in het leerlingvolgsysteem. Met het schooladvies wordt samen met kind, ouders en groepsleerkracht bekeken welke vorm van voortgezet onderwijs het beste zal zijn. De school geeft een advies inzake het niveau, maar de ouders beslissen uiteindelijk bij welke school hun kind wordt aangemeld.

De procedure hiervoor is de volgende:

Het definitieve advies wordt verstrekt ruim voor de officiële Cito- uitslag en de open dagen van het voortgezet onderwijs. De Cito-uitslag is dan alleen nog een bevestiging van het gegeven advies.

De loopbaan van onze leerlingen in het voortgezet onderwijs wordt door ons zoveel mogelijk gevolgd en het eerste jaar geëvalueerd met de mentor van de desbetreffende school.

Buitenschoolse ondersteuning van leerlingen onder schooltijd

Als school worden we in toenemende mate geconfronteerd met ouders die op eigen initiatief en voor eigen rekening externe hulp of een expert inschakelen om extra zorg voor hun kinderen te organiseren. Daartoe is voor alle scholen van Stichting IJsselgraaf een regeling vastgesteld, getiteld "Nota beleid externe ondersteuning van leerlingen onder schooltijd". Het bestuur staat in beginsel afwijzend tegenover externe hulp onder schooltijd zowel in als buiten de school. Als ouders extra deskundigheid voor hun kind willen, dienen zij dat buiten de schooltijden te regelen. Wanneer dit aangetoond niet mogelijk is buiten schooltijd, treedt de door de stichting vastgestelde regeling in werking. Indien er sprake is van een medische indicatie of wanneer aangetoond kan worden dat de te verlenen hulp een onmisbare schakel in het hulpverleningsproces is, kan hierop een uitzondering gemaakt worden. Wanneer dit op de overeengekomen wijze is aangetoond, dient er door de ouders en de uitvoerder van de hulpverlening een verklaring van vrijwaring van verantwoordelijkheid aan de school te worden afgegeven. Op deze manier kunnen school en bevoegd gezag niet aansprakelijk worden gesteld voor de kwaliteit of gevolgen van de door de externe hulpverlener geleverde diensten en producten.

Er dienen goede afspraken gemaakt te worden die overeenkomen met de voorwaarden, zoals deze in het beleidsstuk "Nota beleid externe ondersteuning van leerlingen onder schooltijd" zijn beschreven. Deze afspraken moeten worden vastgelegd en worden ondertekend door de ouders/verzorgers en de directie van de school.

Verstrekken van onderwijskundige rapporten

Kinderen die de basisschool tussentijds verlaten krijgen voor de ontvangende school een onderwijskundig rapport mee. Bij de overgang naar het voortgezet onderwijs wordt van elke leerling een inlichtingen-formulier naar de betreffende scholen gestuurd. Ouders krijgen een kopie van het onderwijskundig rapport.

Pesten

Op school is een pestprotocol aanwezig (ook voor u ter inzage). Onderdeel van dit protocol is een vragenlijst welke jaarlijks door de leerlingen van groep 6 t/m 8 wordt ingevuld. Conform dit protocol wordt door de leerkrachten gewerkt aan een goede sfeer en een prettig pedagogisch klimaat in de klas en op school. Veel belangrijker vinden wij het om preventief te werken. Door middel van afname van een sociogram en de schoolvragenlijst in de bovenbouw en het werken met onze Kanjer methode proberen we zo veel mogelijk problemen te voorkomen.

Verwijsindex

Alle scholen van onze stichting zijn vanaf mei 2010 aangesloten bij de Verwijsindex Achterhoek. De verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals van verschillende organisaties en instellingen (bijvoorbeeld intern begeleiders in het onderwijs, zorgcoördinatoren en hulpverleners) een signaal kunnen afgeven wanneer zij zich zorgen maken over een kind tussen 0 en 23 jaar dat zij onder hun hoede hebben. Wanneer meerdere hulpverleners een signaal over hetzelfde kind afgeven in de Verwijsindex, dan krijgen zij elkaars contactgegevens. Zo kunnen professionals elkaar makkelijker en sneller vinden en beter afstemmen en samenwerken in de hulpverlening aan jeugdigen. Indien het gebruik van de verwijsindex bij uw kind aan de orde is, informeren wij u daarover. Meer informatie over de verwijsindex kunt u vinden op www.verwijsindex-achterhoek.nl.

Veiligheid

Een aantal van de leerkrachten heeft de scholing BHV (bedrijfs hulpverleners) gevolgd en houdt die met een jaarlijkse herscholing up-to-date. Dagelijks is er minimaal één leerkracht aanwezig met BHV. Verder hebben we twee contact vertrouwenspersonen te weten Esther Nijmeijer en Monique van Ostaay en ook een externe vertrouwenspersoon (voor naam en telefoonnummer : zie onze activiteitenkalender). Voor ARBO zaken heeft ons bestuur een centrale preventiemedewerker aangesteld.

Twee maal per jaar vindt er een ontruimingsoefening plaats. Het doel hiervan is om met de leerlingen en de medewerkers de te hanteren procedures bij een calamiteit te oefenen. Na het signaal 'ontruimen' verlaten de leerlingen zo snel mogelijk het gebouw en gaan naar het vastgestelde verzamelpunt in 'de Groene Wig'. Eén teamlid fungeert als hoofd ontruiming en hij/zij controleert of iedereen het gebouw ook daadwerkelijk verlaten heeft volgens de afgesproken procedure. Na elke oefening vindt er een evaluatie plaats. Deze evaluatie wordt ook met de brandweer besproken die jaarlijks het gebouw controleert op brandveiligheid.

6 De leerkrachten

Groepsleerkrachten

Onze school heeft zowel fulltime als parttime leerkrachten. Hierdoor hebben een aantal twee leerkrachten. Wij streven ernaar om niet meer dan twee leerkrachten in een groep te laten staan.

Vakleerkrachten

Er is aan school een vakleerkracht muziek en bewegingsonderwijs verbonden. De muziekleerkracht geeft lessen aan alle groepen met uitzondering van groep 4. Deze groep krijgt wekelijks AMV-les van een leerkracht van de muziekschool. De ondersteuning in de gymzaal hebben we op woensdag georganiseerd. Verder beschikken we binnen ons team over meerdere specialisten; o.a. op het gebied van hoogbegaafdheid, bewegingsonderwijs, ict, kanjer coördinator, cooperatief werken en taal/lezen.

Vervanging van leerkrachten

Voor de vervanging van leerkrachten die ziek zijn of verlof hebben, wordt een beroep gedaan op een vervangingspool (IJsselpool). De school doet zijn best dit zo goed mogelijk te regelen. Er is echter geen garantie dat één ziekteverlof door dezelfde vervanger gedaan wordt. Mocht er geen vervanger beschikbaar zijn, dan zoekt de school op een andere wijze naar een oplossing (extra inzet teamleden, herverdeling leerlingen). In het uiterste geval kan een groep een dag niet naar school komen. Natuurlijk doen we er alles aan om dit te voorkomen en hebben we dit besluit tot nu toe ook nog niet hoeven nemen.

Scholing van leerkrachten

Het onderwijs is voortdurend in beweging, dit maakt bijscholing van leerkrachten noodzakelijk. Jaarlijks vindt er bijscholing plaats van het gehele team op studiedagen. Ook worden leerkrachten individueel geschoold om hun eigen competenties te vergroten.

Opleidingsschool

Er zijn bij ons op school het hele jaar door studenten aanwezig van de Pabo Iselinge om het vak te leren. Wij zijn dan ook Opleidingsschool, waarbij studenten en leerkrachten met en van elkaar leren. Ook studenten van het Graafschap College lopen graag stage op onze school.

7 De ouders

Het belang van de betrokkenheid van ouders

De opvoeding thuis en op school verschillen duidelijk van elkaar, maar kunnen niet los van elkaar gezien worden. Door de belangstelling van ouders voor school, weet het kind zich thuis gesteund en kan samen met hen over school praten. Ook is het belangrijk dat ouders regelmatig de school bezoeken. In een regelmatig contact komt men beter tot een uitwisseling van meningen over het kind, hetgeen uiteraard het functioneren van het kind op school ten goede komt. En dat is uiteindelijk

het doel van ons als team en van u als ouders. Wij zien ouders als educatieve partners van onze school.

Informatievoorziening aan ouders:

- De voorlichtingsavond: aan het begin van ieder schooljaar wordt deze avond georganiseerd om u te informeren over het jaarprogramma in de diverse groepen.
- De informatieve ouderavond: Dit is een avond, waarin belangrijke informatie over school, leerlingen of didactiek met ouders wordt gedeeld. Als de ouderraad beleidswijzigingen heeft, dan kan dit gekoppeld worden aan de informatieavond.
- De contactavonden: tijdens deze tien-minuten-gesprekken kunnen ouders met de leerkracht van gedachten wisselen over de vorderingen van hun kind, naar aanleiding van het rapport. Mocht blijken dat een tien-minuten-gesprek niet voldoende is dan wordt er een vervolg afspraak gemaakt. Deze avonden zijn er driemaal per jaar en voor groep 1 en 2 tweemaal per jaar. Waarbij de laatste contactavond plaatsvindt op verzoek van de leerkracht of ouders.
- De informatieavond voor het voortgezet onderwijs: voor ouders van leerlingen van groep 8 wordt een informatieavond belegd, waar vertegenwoordigers uit het voortgezet onderwijs verduidelijken wat de diverse vormen van voortgezet onderwijs voor uw kind kunnen betekenen.
- De afscheidsavond: hét hoogtepunt voor iedere basisschoolleerling uit groep 8. Hun afscheid! Hun musical! Natuurlijk hoort u als ouder van een leerling uit groep 8 daar ook bij.
- Een project. Hierbij wordt door de gehele school aan eenzelfde thema gewerkt met aan het eind een presentatie voor de ouders.
- De nieuwsbrief: ongeveer elke maand komt er een nieuwsbrief uit.
- Onze website. Op onze website www.obsmezaiek.nl kunt u o.a. de nieuwsbrief, deze schoolgids en de kalender bekijken.

De medezeggenschapsraad (m.r.)

Op onze school hebben wij een medezeggenschapsraad. De medezeggenschapsraad is een wettelijk verplicht orgaan binnen de school. De raad neemt kennis van zaken, die betrekking hebben op de school.

Over sommige schoolorganisatorische zaken en/ of beleidszaken heeft de m.r adviesrecht of instemmingsrecht. De raad is bedoeld als overlegorgaan tussen schoolteam, ouders én bestuur.

De m.r. vergadert doorgaans 1x per maand. Deze vergaderingen zijn in principe openbaar. Belangstellenden kunnen dus de vergadering bijwonen, wanneer zij dit **vooraf** bij de voorzitter of secretaris kenbaar maken.

De notulen van de vergadering worden op de website geplaatst.

Voor de namen/ functies van de leden kunt u ook de website raadplegen.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (G.M.R.)

De G.M.R. behartigt de schooloverstijgende belangen en heeft ook regulier overleg met de Algemeen Directeur over bovenschoolse beleidszaken. Ook de G.M.R. kent op een aantal punten instemmingsrecht.

De ouderraad (o.r.)

Op school hebben wij onze eigen ouderraad. De leden van de ouderraad zijn ouders die op vrijwillige basis het schooljaar voor de kinderen willen veraangename met leuke activiteiten die niet meer zijn weg te denken uit het schoolbeeld en buiten het directe lesprogramma vallen. De ouderraad bestaat uit een dagelijks bestuur van voorzitter, penningmeester, secretaris en algemene leden en zij vergadert met vaste regelmaat waarbij ook een vertegenwoordiging van personeel en directie aanwezig is. Verder onderhouden de ouderraad en de medezeggenschapsraad onderling contact.

Aan het begin van ieder schooljaar wordt per activiteit een werkgroep samengesteld uit ouderraadleden en leerkrachten. De werkgroep werkt de activiteit verder uit en organiseert de uitvoering. Verder kan voor de uitvoering van een activiteit een beroep gedaan worden op alle ouders. U ontvangt dan via uw kind(eren) een aanmeldformulier, waardoor u zich kunt opgeven om mee te helpen.

De ouderbijdrage

Enmaal per jaar legt de ouderraad verantwoording af over het werk in het afgelopen schooljaar. Dat doet zij tenminste schriftelijk. Maar kan ook plaatsvinden tijdens een informatieve ouderavond. Op zo'n avond wordt ook de begroting voor het lopende schooljaar toegelicht en de hoogte van de ouderbijdrage vastgesteld. Deze ouderbijdrage wordt gebruikt om alle activiteiten, die door de ouderraad gedurende het hele schooljaar georganiseerd worden, mogelijk te maken. Hoewel het om een vrijwillige bijdrage gaat, zal het duidelijk zijn, dat zonder uw financiële steun de activiteiten niet georganiseerd kunnen worden.

Hoofdluiscontrole

Na iedere schoolvakantie worden op school alle leerlingen op hoofdluis gecontroleerd door het kriebelteam. Door deze consequente controles worden slechts incidenteel neten en luizen bij een leerling geconstateerd. Wanneer er toch neten en/of luizen geconstateerd zijn dan worden extra controles ingelast. Met de leden van het kriebelteam is afgesproken om *vertrouwelijk* met de constatering van hoofdluis bij leerlingen om te

gaan. Bij constatering van hoofdluis thuis, dringen wij er ten eerste op aan dit zo spoedig mogelijk door te geven aan de betreffende groepsleerkracht. Mede door de medewerking vanuit het thuisfront kan het kriebelteam adequaat optreden en krijgen luizen en neten nauwelijks nog kans krijgen zich te verspreiden.

Meer informatie over bovengenoemde is terug te vinden in onze activiteitenkalender.

Klachtenprocedure

Op school vinden we het van groot belang dat kinderen graag naar school gaan en het naar hun zin hebben. Tevens hechten wij eraan dat de ouders tevreden zijn over onze school, de kwaliteit van het onderwijs en de wijze waarop dat wordt gerealiseerd.

Het kan echter voor komen dat er misverstanden ontstaan, dat iets niet naar tevredenheid wordt gedaan, of dat er een fout wordt gemaakt. Wij hopen dan dat u dit op school bespreekbaar maakt. Neemt u in dat geval contact op met de leerkracht van uw kind. Meestal kunnen zaken dan snel worden opgelost.

De twee contactvertrouwenspersonen kunnen contact leggen met externe deskundigen, zoals:

- Vertrouwenspersoon
- Klachtencommissie

Er is een klachtenregeling ter inzage op school. U kunt deze vrijblijvend opvragen bij de directeur.

Leerplicht en Verlofregeling

Kinderen mogen vanaf hun vierde jaar naar school. Vanaf hun vijfde jaar zijn kinderen leerplichtig. De leerplicht gaat in op de eerste schooldag van de maand die volgt op de maand waarin uw kind 5 jaar geworden is. Dan gelden voor hen de leerplichtregels. Dat betekent dat ze bij een school moeten staan ingeschreven en er lessen volgen volgens het in het rooster aangegeven plan.

Verlofregeling

Extra verlof buiten de schoolvakanties moet, schriftelijk gemotiveerd, worden aangevraagd bij de directie van de school. Dit dient uiterlijk 3 weken van tevoren, of als dit niet mogelijk is uiterlijk twee dagen na het ontstaan van de verhindering. Formulieren hiervoor vindt u bij de ingangen van de school of op kantoor.

Het extra verlof kan slechts bij **gewichtige omstandigheden** worden verleend. Bij een aanvraag voor extra vakantie dient u altijd aan te tonen waarom u niet in de schoolvakanties kon gaan (werkgeversverklaring). Onder gewichtige omstandigheden worden onder andere verstaan:

- overlijden (telefonisch contact is voldoende)
- huwelijksfeesten (12½, 25, 40, 50-jarig)
- jubilea binnen de directe familie

Onder gewichtige omstandigheden worden **niet** gerekend:

- een extra (wintersport) vakantie
- bezoek aan het land van herkomst.

Voor een compleet overzicht van de regels voor verlof kunt u de folder 'Verlof buiten de schoolvakantie en leerplicht' van de Gemeente Doetinchem bij de directeur opvragen.

Individuele vrijstellingen

Hoewel alle leerlingen aan alle volgens het activiteitenplan voor hen bestemde activiteiten deelnemen, kunnen er in de praktijk een aantal uitzonderingen voorkomen van hele of gedeeltelijke vrijstelling.

Deze vrijstelling kan geschieden op grond van:

- medische indicatie, bijvoorbeeld tijdelijk niet deelnemen aan de lessen bewegingsonderwijs.
- medische indicatie in verband met gezinsomstandigheden
- geloofsovertuiging, bijvoorbeeld het niet deelnemen aan vieringen.

Uiteraard krijgen vrijgestelde leerlingen die op school zijn, andere activiteiten te verrichten.

Schorsing / Verwijdering

Gelukkig kunnen wij terugzien op een rijke ervaring waarbij kinderen, ouders en personeel in goede harmonie samenwerken. Er kunnen zich echter ook situaties voordoen, waarbij de veiligheid van leerlingen en leerkrachten in het geding is. De directeur kan een leerling dan de toegang tot de school ontzeggen. Deze schorsing wordt dan onmiddellijk mondeling en schriftelijk aan het Bestuur Stichting IJsselgraaf gemeld. Met de ouders wordt besproken wat het vervolg zal zijn. Een schorsing kan maximaal een week duren. Mocht het zo zijn dat terugkeer naar school moeilijk, zo niet onmogelijk is, dan kan het bestuur in voorkomende gevallen overgaan tot een schorsings- of verwijderingsprocedure. Ouders kunnen hiertegen schriftelijk in beroep gaan, indien nodig bij de rechter.

Sponsoring

Het kan gebeuren dat er op school zaken worden gefinancierd via sponsoring. Het gaat dan om iets extra's dat niet bekostigd kan worden uit de reguliere middelen.

De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de sponsoring zijn de volgende:

- Sponsoring moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en doelstelling van de school.

- Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs, de school en de daarbij betrokkenen in afhankelijke posities brengen.
- Het primaire onderwijsproces mag niet afhankelijk zijn van sponsoring.

Het bevoegd gezag van de school is en blijft ten alle tijde verantwoordelijk voor de sponsorgelden en de besteding daarvan.

Zindelijkheid

Bij het starten op de basisschool, op 4-jarige leeftijd, gaat de school er vanuit dat behoudens uitzonderingen (medisch) de leerlingen overdag of tijdens schooltijd zindelijk zijn.

Privacyreglement

Voor het omgaan met persoonlijke gegevens van leerlingen, ouders en leerkrachten is binnen stichting IJsselgraaf een reglement opgesteld ter bescherming en voorkoming van misbruik.

Het privacyreglement ligt ter inzage en is op te vragen bij de directie van de school. Ook is het in te zien op de website www.ijsselgraaf.nl.

Publicatie van foto's

Tijdens activiteiten in en rond school worden er ook foto's gemaakt. In ons gebouw maken alleen de medewerkers toestemming om foto's te maken. Hiermee beschermen wij de privacy van alle kinderen en medewerkers. Via de beveiligde omgeving van Parro worden foto's door de leerkrachten met ouders gedeeld. Bij inschrijving kunt u aangeven of u akkoord gaat met het delen via Parro. Soms worden er ook foto's gemaakt voor publicitaire doeleinden (zie deze schoolgids of de website bijvoorbeeld) en/of geplaatst op de website of via facebook). Ook hiervoor wordt bij de inschrijving toestemming gevraagd. Jaarlijks vragen wij of er wijzigingen zijn en natuurlijk kunt u dit tussendoor ook altijd aangeven.

De school gaat zorgvuldig om met de belangen van de afgebeelde personen. Mocht een leerling, ouder of personeelslid desondanks bezwaar hebben tegen het gebruik van een bepaalde foto, dan zal deze op verzoek zo mogelijk worden verwijderd.

8. De ontwikkeling van het onderwijs in de school

Activiteiten ter verbetering van het onderwijs in de school

In het schoolplan staan de activiteiten waaraan de eerstkomende jaren gewerkt zal worden vermeld.

Een aantal activiteiten zijn o.a.:

- Verbeteren van ons onderwijs op het gebied van begrijpend lezen.
- Bewaken van de doorgaande lijn in ons spellingonderwijs
- Uitbouwen collegiale consultatie
- Verbeteren van een thematische benadering van ons onderwijs op met name het gebied van wereldoriëntatie en kunst en cultuur
- Verder implementeren van Coöperatief leren en Kanjer training
- Passend onderwijs zal een blijvend aandachtspunt zijn
- Onze school eigentijds inrichten passend bij onze visie op onderwijs

Zorg voor de relatie school en omgeving

- Directieberaad:
Er is regelmatig contact tussen de directeuren van de scholen binnen Stichting IJsselgraaf in de vorm van vergaderingen en studiedagen
- IJsselgroep: contacten over plaatsing van stagiaires
contacten m.b.t. studiedagen
- De school neemt ook deel aan het brede schooloverleg van het Kleurrijk
- Overleg met de andere scholen in het Kleurrijk
- Overleg binnen het buurtnetwerk
- Waar mogelijk en passend maken we gebruik van excursiemogelijkheden.
- Bibliotheek: We hebben een echte bibliotheek op school (BOS Kleurrijk), waar kinderen boeken kunnen lenen, zoals dat ook in de echte bibliotheek gebeurt. Vrijwilligers doen hier fantastisch werk.

9. De resultaten van het onderwijs

Uitstroom

Het is voor ouders van groot belang om te weten of de kwaliteit van de school goed is. Toch is dat behoorlijk lastig. De kwaliteit van de school wordt bepaald door veel verschillende zaken. Natuurlijk is het van groot belang dat kinderen veel leren en goede prestaties leveren. Om scholen alleen te meten naar de uitstroom van leerlingen zou niet helemaal eerlijk zijn. Eén en ander is natuurlijk sterk afhankelijk van de schoolbevolking. Belangrijker is het te weten wat er aan zorg voor de kinderen wordt gedaan om er voor te zorgen dat zij binnen hun mogelijkheden zo optimaal mogelijk kunnen presteren!

Cijfers over vorderingen in basisvaardigheden

Zoals zoveel scholen neemt o.b.s. Mozaïek in groep 8 jaarlijks de Cito-eindtoets af. Dit is een genormeerde toets, die meet wat kinderen hebben geleerd op het gebied van taal, rekenen, informatieverwerking en wereldoriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis, natuuronderwijs en maatschappijleer). Wij doen mee met taal, rekenen en informatieverwerking. Wanneer we de uitslagen van de Cito-eindtoets voor o.b.s. Mozaïek van de afgelopen jaren vergelijken met de landelijke scores, dan zijn deze bovengemiddeld. In 2018 hebben onze leerlingen een gemiddelde gescoord van 539,5

10. Regeling vakanties, lestijden en absentie

Lestijden

Wij werken op school een zgn. vijf gelijke dagen model.
Groepen 1 t/m 8: alle dagen van 8.30 uur tot 14.00 uur.
Vanaf 8.20 uur gaan de deuren open en is er de inloop tot 8.30 uur.

Inloop

Het doel van de inloop is het bewerkstelligen van een soepele overgang van huis naar school, waarbij sociale contacten en zelfstandig bezig zijn met zelfgekozen werk of spelmaterialen centraal staan.
Tijd: 08.20 – 08.30 uur.
Aanvang van de lessen 's morgens om 08.30 uur.
Bij sommige activiteiten kunnen de schooltijden afwijkend zijn.
Deze wijzigingen worden van tevoren bekend gemaakt.

Vakanties

Voor informatie betreffende de vakanties, verwijzen wij u naar de activiteitenkalender. Naast de schoolvakanties zijn er nog extra vrije dagen voor sommige groepen. Ook die staan in de kalender vermeld.

Absentie

De zorg voor uw kind omvat mede de waakzaamheid bij afwezigheid. Is uw kind ziek, dan verwachten wij tussen 08.00 u. en 08.30 u. een telefoontje/berichtje.
Ook in geval van een andere dringende reden voor afwezigheid (bezoek aan huisarts of specialist) verwachten wij vooraf uw tijdige melding.

Noodadres

Graag willen wij van u een noodadres en telefoonnummer(s), waarop wij u of iemand anders kunnen bereiken als daartoe aanleiding is. Ook vernemen wij graag de tussentijdse wijzigingen (o.a. wijziging mobiele telefoonnummers).

Maatregelen verzuim

Als een leerling niet op school aanwezig is zonder bericht van de ouders, wordt zo snel mogelijk actie ondernomen.

- We proberen telefonisch contact op te nemen met de ouders. Ouders die werken hebben meestal ook een noodnummer opgegeven.
- Indien de ouders telefonisch niet bereikbaar zijn, wordt nog dezelfde dag op een andere manier contact gezocht. Dit kan zijn via een andere ouder of een leerling in de buurt. Ook kan het via een briefje gaan of een huisbezoek van de leerkracht.
- Als een leerkracht in zijn/haar administratie merkt dat een leerling frequent afwezig is, dan wordt er bij de ouders geïnformeerd naar de oorzaak en kan er een gesprek volgen met de leerplichtambtenaar.

Ongeoorloofd verzuim

Is een leerling zonder toestemming of ziekmelding afwezig, dan trachten wij gedurende twee dagen contact te krijgen. Indien er geen contact tot stand komt, omdat er bijv. niemand thuis is, dan gaat er een melding naar de leerplicht ambtenaar.

We wensen iedereen een plezierig schooljaar toe waarin we weer veel mogen spelen, leren en denken.